

Program na prosinec 2006

Petr Nikl - VÝSTAVA

sobota 2. prosince 2006

v 17 hodin

vstup volný

Petr Nikl představí na hvězdárně svá díla z poslední doby:

„Myslím si, že kreativní hravost je základem komunikace, pro mě je to smrtelně vážná věc, zrovna tak jako kosmický výzkum.“

Výstava potrvá do 4.1.2007

Proč už Pluto není planeta?

pondělí 4. prosince 2006

v 19 hodin

přednáší Martin Kolařík

vstupné: 25 Kč

Astronomové po 76 letech Pluto vyřadili ze seznamu planet po složité diskusi. Proč se tak rozhodli? Je to jen vědecký vrtoch, nebo pro vyřazení mají rozumné a jasné důvody?

Večer deskových her Klubu Albireo

úterý 5. prosince 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstupné: 20 Kč

Opět znovu a podle názvu skoro totéž, ale žádný z našich večerů se nepodobá žádnému jinému. Přijďte si pohrát a zahrát a vyhrát.

CESTOPISNÁ PŘEDNÁŠKA: Trek ke K2

čtvrtek 7. prosince 2006

v 19 hodin

přednáší Václav Pátek

vstupné: 40 Kč

Povídání o tropech, dvacetistupňových mrazech, sněhu, ledu, atmosféře pouště s velbloudy. Vzpomínky zlínského horolezce Václava Pátka na letošní expedici k druhé nejvyšší hoře světa.

Vánoční koncert skupiny PODJEZD

pátek 15. prosince 2006

od 19 do 21 hodin

zpívá a hraje PODJEZD

vstupné: 40 Kč

Zlínská country a bluegrassová kapela známá ze Zelenáčovy Šopy vystoupí na hvězdárně ve vánoční náladě.

Saturn

pondělí 18. prosince 2006

v 19 hodin

přednáší ing. arch. Ivan Havlíček

vstupné: 25 Kč

Saturn je od roku 2004 podrobně zkoumán sondou Cassini, která v současnosti dokončuje osmou desítku průletů kolem prstencového klenotu Sluneční soustavy. V přednášce bude na pozadí novověké historie objevení Saturna nabídnut nejnovější obraz tohoto plynného obra.

Večer deskových her Klubu Albireo

úterý 19. prosince 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstupné: 20 Kč

Těsně před Vánocemi ještě jednou jako rozloučení s dohasínajícím rokem. Přijďte si zahrát hru, na kterou jste po celý rok neměli čas.

Povánoční koncert kapely KRUTÝ OMYL

středa 27. prosince 2006

19.30 až 21 hodin

zpívá a hraje KRUTÝ OMYL

vstupné: 40 Kč

Krutý omyl je široce žánrově zaměřená kapela s dechovou sekcí. V jejích procitěných autorských písních se ozývají reakce na písně Michala Davida, stejně jako ozvěny kořenů různé moravské dechovky. Zpívat se bude o zvířátkách, o hvězdách, o koloběžce a dokonce i o jízdě dírou v zemi.

Astronom chystající se na noční pozorování v mrazivé části roku.

Pozvánka pod oblohu

Prosinec přinese neobyčejně blízké setkání tří jasných planet ve velice malé úhlové vzdálenosti. Planety **Merkur**, **Mars** a **Jupiter** se mezi 7. a 14. prosincem budou pohybovat po obloze ve vzájemné úhlové vzdálenosti menší než 5° a dostanou se tak najednou do zorného pole běžného triedru.

Mapku naleznete na www.zas.cz/aktualne0612.php

Největší přiblížení těchto tří planet nastane 10. prosince. Planety vychází asi 1¼ hodiny před Sluncem a tak nejlépe je bude možné pozorovat asi 40 minut před východem Slunce. V té době bude Merkur asi 0,3° nad Jupiterem a Mars asi 1° vpravo od něj. Všechny planety se tak vejdou do vzdálenosti asi 1°, což je

nejtěsnější přiblížení od roku 1971 a na další natolik těsné přiblížení si budeme muset počkat až do roku 2029. Tentokrát ale k setkání planet dojde velice blízko dvojhvězdy β Sco, složené ze dvou složek 2,6^m a 4,9^m, vzdálených 14". Pro srovnání úhlový průměr Jupiteru bude 31", Merkuru 5,2" a Marsu 3,8". Jupiter bude mít jasnost -1,7^m, Merkur -0,7^m a Mars +1,6^m.

Venuše bude na začátku prosince zapadat asi ½ hodiny po Slunci, na konci měsíce ale bude na večerní obloze již více jak hodinu po západu. Její jasnost stoupne na -3,8^m a po Slunci a Měsíci tak bude třetí nejjasnější objekt a přezáří všechny ostatní hvězdy a planety.

Saturn vychází na začátku prosince po desáté hodině večerní. Koncem měsíce ale vyjde již kolem osmé hodiny a bude tak stále lépe pozorovatelný. Po celý měsíc se pohybuje v blízkosti hvězdy Regulus v souhvězdí Lva. Jeho jasnost bude kolem +0,4^m a bude tedy poměrně snadné jej nalézt. Saturnovy prstence budou s naším úhlem pohledu svírat poměrně malý úhel asi 12°, tento úhel se ale během roku bude opět mírně zvětšovat.

Uran a **Neptun** nejsou v dobré pozici pro pozorování, stejně jako trpasličí planeta **Pluto**, která projde 18. prosince konjunkcí se Sluncem. Ale největší dosud známá trpasličí planeta **Eris** (dříve známá pod katalogovým označením 2003 UB₃₁₃) se pohybuje v souhvězdí Velryby, asi 5° pod nebeským rovníkem. Prosinec tak skýtá výbornou příležitost k jejímu zachycení. Jasnost Eris je ale kolem 18,9^m (je asi ještě 100x slabší než Pluto, které samotné je na hranici viditelnosti i velkým dalekohledem). Spatřit Eris očima, byť i s použitím velkého dalekohledu, tedy není možné a k jejímu zachycení je zapotřebí dlouhá expozice astronomickou kamerou.

2. prosinec v 6:45 SEČ bude možné spatřit planetku (4) **Vesta** pouhých 39" od hvězdy SAO 139617 v souhvězdí Pany. Jasnost planetky i hvězdy se pohybuje kolem 8^m a k pozorování tohoto těsného průchodu tedy bude zapotřebí dalekohled.

Měsíc je 4. prosince v úplňku. Poslední čtvrt nastane 12. prosince a nov 20. prosince. První čtvrt je 27. prosince. Zimní slunovrat (začátek astronomické zimy) nastane 22. prosince v 1:22 SEČ (0:22 UT).

Pavel Cagaš

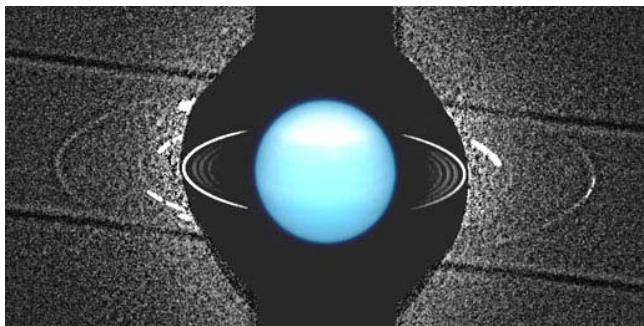
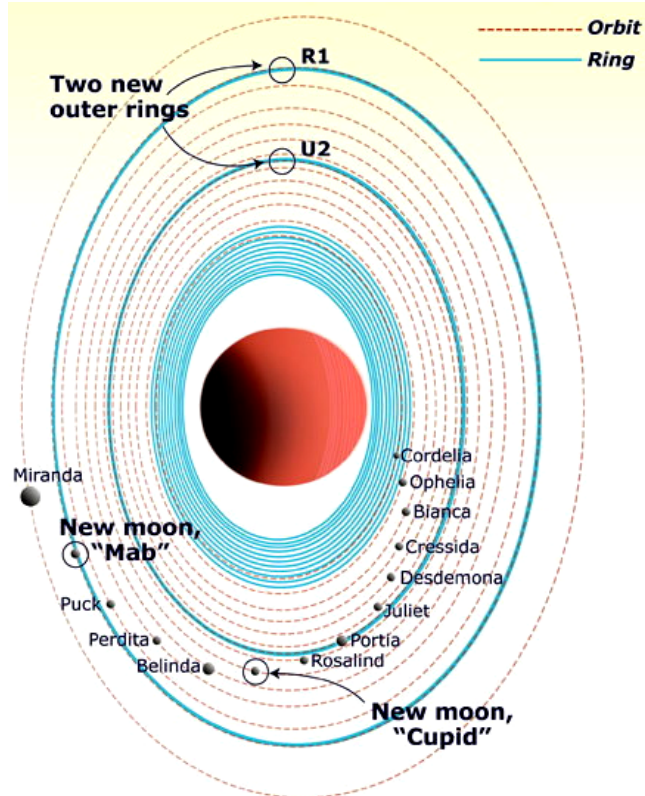
Pozorování noční oblohy se konají v prosinci vždy **v pondělí, středu a pátek, začátky v 19 hodin.**

Nebude-li počasí přát, nabízíme **prohlídku** hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Uranův svět

Astronomové objevili pomocí Hubbleova dalekohledu dva nové prstence planety Uran. V této vnější nové soustavě prstenců byly také objeveny dva nové velmi malé měsíce, které dostaly jména Mab a Cupid. Dnes rozeznáme kolem Uranu 27 kroužících těles.

Kompozitní snímek planety Uran pořízený HST - měsíce se svým pohybem projevují jako krátké světlé čárky. Nejjasnější měsíce Ariel, Titania a Oberon dosahují 13. hvězdné velikosti.

Petr Nikl

Malíř Petr Nikl (vlevo) u obrazu Chlapec s medúzou (vzadu) s Martinem Macháčkem (vpravo), který byl před sedmi lety modelem k obrazu, na vernisáži výstavy Tomáše Císařovského, Jana Merty, Petra Nikla a Antonína Střížka "A na co myslíš ty", která byla vloni otevřena v Městské knihovně v Praze.

Přijďte na VÝSTAVU !!!

Svět podle Petra Nikla

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost, Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, tel. (záznamník) 732 804 937. Připravili Pavel Čagaš a Ivan Havlíček. Fotografie PN a MM sejmul Stanislav Peška.

Aktuální informace ověřujte pečlivě na www.zas.cz.

Pro tisk tohoto letáčku byl použit papír.

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

Galileo vyhlíží na úsvitu
novověku nový rok 2007

Program na měsíc prosinec 2006

www.zas.cz

